

**LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER
ONDERWIJS**

ADVIES 2016-007

23 maart 2016

Met betrekking tot de vraag of de school de leerling ten onrechte niet heeft laten opstromen, stelt de commissie vast dat inhoudelijke afwegingen ten grondslag hebben gelegen aan het besluit en dat het afwegingen zijn die vallen binnen de normen van redelijkheid. Het betreft maatwerk. De commissie kan de aangeklaagden volgen waar zij per individuele leerling bekijken of opstromen mogelijk is. Ook dit valt binnen de beleidsvrijheid van de school. Tijdens de hoorzitting is gebleken dat er gedurende het vorige (het tweede) schooljaar verwachtingen gewekt zijn bij klager en de leerling ten aanzien van het moment van beslissen inzake het eventuele opstromen. De eerdere afspraken stonden niet duidelijk op papier. Het leerlingendossier was niet op orde. Ook zijn deze niet mondeling overgedragen bij de wisseling van de wacht van directie, deelschoolleiding en coach van de leerling. Ouders en leerlingen moeten er echter op mogen vertrouwen dat het leerlingendossier op orde is. Bovendien is in de schoolgids niet voldoende duidelijk terug te vinden welke aspecten naast de cijfermatige in de besluitvorming nog meer meespelen. Niet duidelijk is welke afwegingen in het derde leerjaar na afloop van de eerste periode worden gemaakt. De commissie doet in dit kader een aanbeveling.

**ORDEEL VAN DE LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE
VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER ONDERWIJS
INZAKE KLACHT 2016/007**

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 29 december 2015 per email een klacht ontvangen van de heer

A. (hierna te noemen: klager). Klager is vader van B. (15 jaar), leerling van C. te Amsterdam (hierna: de school). De klacht, geregistreerd onder nummer 2016/007, is gericht tegen de heer D., deelschoolleider BB VMBO, de heer E., coach en expert Nederlands en de heer F., directeur/bestuurder van de school, hierna te noemen: aangeklaagden.

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter, mevrouw A.E. Blik-de Jong, lid en de heer mr. J.H.A. Teulings, lid.

De commissie heeft op 12, 13 en 15 januari 2016 van klager per e-mail en post nadere informatie ontvangen.

Aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk te verweren. De commissie heeft op 25 januari 2016 per post een verweerschrift ontvangen. Klager en aangeklaagden hebben op 8, 10, 12 en 15 februari 2016 per e-mail nog nadere informatie ingediend.

Klager en aangeklaagden zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op een op 16 februari 2016 te Utrecht gehouden besloten hoorzitting.

Klager was aanwezig. De aangeklaagde deelschoolleider en coach/expert waren eveneens aanwezig.

Korte inhoud van de klacht

De leerling mag ten onrechte niet opstromen naar de havo.

De leerling zit op dit moment in het derde jaar van het vmbo. Reeds in het tweede jaar hebben de leerling en zijn ouders duidelijk gemaakt dat de leerling de ambitie had en heeft de overstap naar de havo te maken. De leerling deed aan het einde van het 2^e jaar vijf vakken (waaronder de 2 kernvakken Nederlands en Engels) op havo niveau. De leerling kwam net 1 vak tekort om reeds aan het begin van het derde jaar de overstap te maken. Zoals met school afgesproken op 12 maart 2015 heeft de leerling vanaf het begin van het derde schooljaar vol ingezet om met kerst de overstap naar de havo te kunnen maken. Een overstap naar de havo

zou alleen mogelijk zijn indien voor alle vakken minimaal een 7 werd gescoord. Aanvankelijk heeft klager na periode 1 geen contact opgenomen met de school omdat de leerling voor een aantal vakken onder de 7 had gescoord. Bovendien was het nog geen kerst. Tot zijn verbazing vernam klager van de leerling dat na periode 1 andere leerlingen, met lagere cijfers, wel zijn opgestroomd naar de havo. Eén van deze leerlingen had zelfs een onvoldoende. Klager heeft hierop bij e-mail van 18 november 2015 contact gezocht met aangeklaagde coach. Na herhaald verzoek van klager heeft aangeklaagde coach een korte reactie gestuurd. Uit deze reactie van 25 november 2015 bleek dat de leerling de overstap naar de havo niet kon maken omdat niet alle vakken gemiddeld minstens een 7 zijn en dat na periode 2 een eventuele overstap bespreekbaar is, maar dan moeten wel alle cijfers minimaal een 8 zijn. Klager heeft hierop op dezelfde dag een mail gestuurd en aangegeven zich hierin niet te kunnen vinden omdat andere leerlingen, met zelfs een onvoldoende, de overstap reeds hebben mogen maken. Klager wilde het een en ander bespreken met de aangeklaagde coach maar ontving geen reactie. Klager heeft vervolgens een mail naar de aangeklaagde deelschoolleider gestuurd. Na 2 dagen heeft klager hem ook gebeld. De deelschoolleider gaf aan dat niet alleen de cijfers behaald in periode 1 een rol spelen maar ook de uitslag van de cito toets op de basisschool alsmede de uitslag van de VAS-toets op de school, de subjectieve inschatting van de leraren en de wens van de ouders. Klager verwijst naar de geluidsopname van dit gesprek. Klager heeft aangegeven dat deze informatie niet eerder met klager was gedeeld. Bovendien zouden leerlingen hierdoor niet gelijk worden behandeld. De leerling zou daardoor bijvoorbeeld hogere cijfers moeten halen. Bovendien wordt geen rekening gehouden met de (positieve) ontwikkeling van een leerling, zoals bij de leerling. De deelschoolleider was het stilzwijgend met klager eens maar niet bereid de beslissing van de school te herzien. Klager heeft vervolgens een mail naar de aangeklaagde directeur gestuurd. De directeur antwoordde in de vorm van een brief van 15 december 2015. De leerling zou op geen enkele wijze voldoen aan de criteria de overstap te kunnen maken naar de havo. Het gemiddelde van alle cijfers zou een 7.5 moeten zijn en geen vak zou onder de 7 mogen zijn. Volgens klager is dit verbazingwekkend omdat dit afwijkt van eerdere informatie hieromtrent. De directeur voegt een criterium toe. Ook de directeur houdt geen rekening met de positieve ontwikkeling van de leerling. Tot slot houdt de directeur geen rekening met de leerlingen die wel de overstap mochten maken terwijl zij een onvoldoende hadden. De gedeelde informatie is niet gelijk. Nieuwe criteria worden gebruikt om beslissingen te rechtvaardigen. Leerlingen worden niet gelijk behandeld. De leerling wordt de dupe hiervan.

Verweer

Door aangeklaagden wordt naar aanleiding van deze klacht het volgende aangevoerd.

De aangeklaagden gaan er vanuit dat de leerlingen in de onderbouw van het vmbo goed worden gevolgd en gedetermineerd en dus met een passend advies naar de bovenbouw worden geleid. Dit is een zorgvuldig proces geweest. Het beleid van de school is het advies te volgen en de leerling op het gedetermineerde niveau onderwijs aan te bieden, tenzij er een reden is hier van af te wijken. Na de eerste toets periode in oktober 2015 is bij alle leerlingen gekeken naar de cijfers. Vrijwel alle leerlingen bleken goed ingedeeld te zijn op het niveau dat vanuit de onderbouw is geadviseerd. Enkele leerlingen vielen op qua resultaten. Zowel in positieve als negatieve zin. In dergelijke gevallen is onderzocht of een leerling tussentijds op kan stromen naar een hoger niveau dan wel afstromen naar een lager niveau. In het geval van de leerling was er geen aanleiding dit onderzoek te starten. De leerling had op dat moment 4 vakken waarvan zijn gemiddelde cijfer onder de 7.0 was.

Op de school probeert men maatwerk te leveren. Dit kan betekenen dat de school ondanks het feit dat een leerling niet alle cijfers op een hoger niveau heeft, er toch een mogelijkheid bestaat op te stromen. Anderzijds kan het ook zo zijn dat een leerling goede cijfers heeft, maar daarbij op de top van zijn of haar kunnen functioneert en om die reden gebaat is bij het blijven werken op hetzelfde niveau.

Om een oordeel niet alleen te baseren op de laatste cijfers, worden nog 3 stappen gezet.

1. Het advies van de basisschool en de uitslag van de cito worden bekeken;
2. De resultaten van de eerder gemaakte volgtoetsen van cito in de onderbouw VO worden bekeken;
3. Docenten worden gevraagd of zij van de leerling voor hun vak de verwachting hebben dat hij of zij dit vak met succes zal kunnen volgen op het hogere niveau.

De school onafhankelijke toetsen zijn niet doorslaggevend maar geven een beeld waaruit blijkt of een leerling een bepaald niveau zou aankunnen.

Als ook de laatste stap overtuigend laat zien dat een leerling zou kunnen opstromen, wordt de procedure hiervoor in werking gesteld.

Bij de leerling was er geen aanleiding dit verdere onderzoek te doen. Op verzoek van klager heeft de deelschoolleider in zijn geval alsnog naar de verschillende cito uitslagen gekeken en geconcludeerd dat een overstap naar 3 havo op dit moment niet verstandig zou zijn. Ook een rondgang bij de docenten van de leerling leverde geen overtuigend advies op voor opstroomen. In het telefoongesprek tussen klager en de deelschoolleider heeft de laatste klager deze procedure ook uitgelegd. Na het bekend worden van de cijfers van de 2^e onderwijsperiode zijn de resultaten niet significant verbeterd waardoor herziening van de genomen beslissing niet aan de orde is. De leerling heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid enkele toetsen te herkansen. Hij is hiertoe wel uitgenodigd bij mail van 15 januari 2016.

Aangeklaagden achten het zeer ongepast dat klager het telefoongesprek met de deelschoolleider heeft opgenomen en maken ernstig bezwaar tegen het gebruiken van deze opname in onderhavige procedure.

Naar aanleiding van het verweerschrift heeft de commissie aangeklaagden op 26 januari 2016 bericht dat het niet verboden is telefoongesprekken waaraan men zelf deelneemt, op te nemen. De commissie kan de opname in onderhavige procedure dan ook niet buiten beschouwing laten. De aangeklaagden zijn vervolgens in de gelegenheid gesteld het verweer nader aan te vullen dan wel een nieuw verweer in te dienen. De commissie heeft de aangeklaagden tevens verzocht de cito resultaten van de leerling en zijn rapporten van de eerste 2 schooljaren de commissie te doen toekomen. De commissie heeft vervolgens verzocht om een toelichting op het meest recente rapport van de leerling.

De aangeklaagden hebben de commissie bij e-mail van 8 februari 2016 extra informatie doen toekomen.

Bij e-mails van 10 februari 2016 heeft klager de commissie de meest recente cijfers van de leerling doen toekomen. De leerling heeft 2 onvoldoendes herkanst en daarbij de gemiddelden voor de vakken Nederlands en Wiskunde fors opgehaald naar respectievelijk een 7 en 7.7. De leerling heeft dus wel degelijk gebruik gemaakt van mogelijkheid vakken te herkansen en heeft een significante vooruitgang laten zien. Klager heeft cijfergegevens bijgevoegd.

De commissie heeft op 12 februari 2016 nog de gegevens rondom het schooladvies po opgevraagd en ontvangen.

De commissie heeft op 12 februari 2016 de aangeklaagden per e-mail verzocht de richtlijnen inzake het opstroomen aan de commissie te doen toekomen.

Ontvankelijkheid

De school was ten tijde van de voorgevallen feiten en de indiening van de klacht aangesloten bij de commissie. De zoon van klager was op voornoemde momenten leerling van de school. De klacht is ontvankelijk.

Oordeel

Op grond van het dossier en hetgeen aan de orde is geweest tijdens de hoorzitting en daarbij over en weer is verklaard komt de commissie tot het volgende oordeel.

Het besluit de leerling niet te laten opstromen, valt binnen de beleidsvrijheid die de school heeft bij de inrichting van het onderwijs. Voor zo ver dit ter beoordeling van de commissie staat, geldt - uitgaande van de deskundigheid van de school - als uitgangspunt dat de bevoegdheid dit soort beslissingen te nemen in eerste instantie bij de school berust. De commissie dient zich bij dergelijke besluiten terughoudend op te stellen. Alleen wanneer procedure- of andere regels niet zijn gevolgd of wanneer de uitkomst van de beslissing zodanig is dat een besluit in een gegeven geval gelet op alle daarbij betrokken belangen in redelijkheid niet genomen had mogen worden, is er ruimte voor de commissie tot een gegrondverklaring van de klacht te komen.

Met betrekking tot de vraag of de school de leerling ten onrechte niet heeft laten opstromen, stelt de commissie vast dat inhoudelijke afwegingen ten grondslag hebben gelegen aan het besluit en dat het afwegingen zijn die vallen binnen de normen van redelijkheid. Het betreft maatwerk. De commissie kan de aangeklaagden volgen waar zij per individuele leerling bekijken of opstromen mogelijk is. Ook dit valt binnen de beleidsvrijheid van de school.

De commissie acht de klacht **ongegrond**.

Tijdens de hoorzitting is gebleken dat er gedurende het vorige (het tweede) schooljaar verwachtingen gewekt zijn bij klager en de leerling ten aanzien van het moment van beslissen inzake het eventuele opstromen. De eerdere afspraken stonden niet duidelijk op papier. Het leerlingendossier was niet op orde. Ook zijn deze niet mondeling overgedragen bij de wisseling van de wacht van directie, deelschoolleiding en coach van de leerling. Ouders en

leerlingen moeten er echter op mogen vertrouwen dat het leerlingendossier op orde is. Bovendien is in de schoolgids niet voldoende duidelijk terug te vinden welke aspecten naast de cijfermatige in de besluitvorming nog meer meespelen. Niet duidelijk is welke afwegingen in het derde leerjaar na afloop van de eerste periode worden gemaakt. De commissie zal in dit kader een aanbeveling doen.

Aanbeveling

De commissie beveelt de aangeklaagden aan in de schoolgids te verduidelijken hetgeen in de besluitvorming tot opstromen wordt meegewogen en wanneer dat gebeurt.

Den Haag, 23 maart 2016

C. Sjenitzer

Voorzitter

D.H.C. Dane-Peeters

Secretaris